

Konferencia predsedov vlád Rozšírená Európa: nová agenda. Spoločné vyhlásenie. Bratislava, 19. marca 2004

My, lídri demokratických krajín z rozličných častí Európy, sme sa zišli dnes v Bratislave v predvečer historického rozšírenia Organizácie Severoatlantickej zmluvy a Európskej únie, aby sme spoločne s lídrami z Európy a USA posúdili otázky zodpovednosti nášho širšieho európskeho spoločenstva a venovali sa výzvam „širšej Európy“.

Od nášho stretnutia vo Vilniuse pred štyrmi rokmi sme boli svedkami zrýchlenia zásadnej transformácie nášho kontinentu. Tieto zmeny umožnila naša oddanosť spoločným hodnotám, odhodlanie pokračovať v reformách, solidarita a podpora zo strany európskych a transatlantických spojencov. Historické rozšírenie NATO a EÚ urobí Európu silnejšou a bezpečnejšou. Spoločne sme urobili obrovský krok k Európe celistvej a slobodnej, demokratickej a dynamickej.

Naša vízia Európy však nekončí naším vstupom do euroatlantických inštitúcií.

V najlepšom prípade sme na polceste k uskutočneniu našej vízie Európy, ktorá sa zjednocuje, aby zabezpečila mier a presadila ekonomickú prosperitu pre budúce generácie. Dnes víťame výsledky a nabádame k ďalšiemu pokroku v smerovaní k euroatlantickým štandardom a integrácii, ktoré prebieha v štátoch na západnom Balkáne, južnom Kaukaze, v oblasti Čierneho mora, na Ukrajine a v Turecku. Budeme aktívne podporovať ich demokratické ambície, odovzdávať naše skúsenosti a pôsobiť v rámci Európskej únie a NATO, aby sme zabezpečili, že žiadna európska demokracia nebude ponechaná mimo európskych inštitúcií. OBSE ako najväčšia celoeurópska organizácia taktiež zohráva dôležitú úlohu v dosiahnutí týchto spoločných cieľov.

Vyzývame našich spojencov v NATO, aby zhodnotili výsledky dosiahnuté štátmi Adriatickej charty – Albánskom, Chorvátskom a Macedónskom – a aby na nadchádzajúcom summite v Istanbule podnikli konkrétne kroky k ich pozvaniu k plnému členstvu v NATO. Veríme, že NATO pozve na istanbulsom summite Bosnu a Hercegovinu i Srbsko a Čiernu Horu k zapojeniu sa do Partnerstva za mier.

Vítame rozhodnutie Európskej únie uvažovať o demokraciách južného Kaukazu v kontexte Politiky európskeho susedstva. Veríme, že vypracovanie konštruktívnej stratégie pre širšiu oblasť Čierneho mora je prvoradou veľkou výzvou rozšírenej Európy. Budeme nabádať Európsku úniu, NATO a Spojené štáty, aby tento región zaradili medzi svoje priority s cieľom vytvoriť čo najtesnejšie vzťahy a otvoriť inštitúcie a trhy pre čiernomorské demokracie v čase, keď pretrvávajú priaznivé podmienky pre rozvoj ich reformných úsilí.

Sme odhodlaní rozvíjať tesnejšie vzťahy s Ukrajinou, odrážajúce jej európske smerovanie a vyzývame Ukrajinu, aby uskutočnila zásadné politické reformy. Sme pripravení privítať demokratickú Ukrajinu v euroatlantickom spoločenstve. Veríme, že Európa môže zohrať rozhodujúcu úlohu pri rozvoji nového a trvalého partnerstva s demokratickou Ukrajinou, v ktorej sa dodržiavajú individuálne slobody, vláda zákona a ústavný poriadok.

Žiadame bieloruskú vládu, aby sa parlamentné voľby v októbri uskutočnili ako slobodné,

spravodlivé a medzinárodne monitorované, počas ktorých budú mať možnosť medzinárodní pozorovatelia slobodne hodnotiť predvolebnú situáciu i vlastný priebeh volieb. Vyzývame k novému dialógu v Európe o tom, ako by sme mohli spoločne pôsobiť na podporu politických reforiem a demokracie v Bielorusku.

Sme presvedčení, že Turecko je neoddeliteľnou súčasťou Európy a patrí k rozhodujúcim prispievateľom k európskej bezpečnosti a stabilite. Veríme, že Turecko, ktoré svedomito slúži ako opora NATO, sa stane i pilierom rozšírenej Európy. Víťame záväzok Turecka plniť kodanské kritériá, týkajúce sa demokratických a ľudskoprávných reforiem a tiež záväzok prispieť k vyriešeniu cyperského konfliktu. Pevne podporujeme aspirácie Turecka začať prístupové rokovania s Európskou úniou.

Keď sa stávame súčasťou celistvej, slobodnej a mierovej Európy, sme si vedomí našej zodpovednosti za riešenie najvýznamnejšej výzvy pre transatlantickú demokraciu na začiatku tohto storočia: smrtonosného šírenia terorizmu, zbraní hromadného ničenia, diktatúr, zlyhávajúcich štátov, biedy a násilného extrémizmu. Viaceré z týchto hrozieb majú svoje korene na Blízkom východe.

S cieľom bojovať proti týmto hrozbám sme sa pripojili, respektíve podporili sme našich spojencov zo Spojených štátov a Európy v zápase s terorizmom doma a v Afganistane, ako aj v akciách na ukončenie brutálnej diktatúry a vybudovanie demokracie a stability v Iraku. Dnes potvrdzujeme naše príspevky k mierovým operáciám v týchto krajinách a budeme usilovať o väčšiu úlohu v tejto oblasti prostredníctvom organizácií, ktorých členmi sa stávame. Ale vojenské akcie samé, akokoľvek sú nevyhnutné, nie sú schopné vyriešiť tieto dlhodobé výzvy. Jedine prostredníctvom rozvoja slobody, demokracie, ekonomických príležitostí a bezpečnosti budeme schopní zvrátiť príliv nenávisť a strachu, ktoré predstavujú jadro týchto problémov.

Naša vlastná skúsenosť z prekonávania ťarchy represívnych ideológií a stagnujúcej štátnej byrokracie je relevantným faktorom pre podporu úsilia reformátorov v oblasti širšieho Blízkeho východu. Budeme spolupracovať s vládami a občianskou spoločnosťou v tejto oblasti, ako aj s európskymi a americkými partnermi, aby sme poskytli novú nádej národom širšieho Blízkeho východu. Summit G-8, EÚ – USA i NATO v júni 2004 musia poskytnúť náležité podnety pre toto úsilie.

Po tragických udalostiach v Madride sme spolu s ľudom Španielska a sme odhodlaní pokračovať v našom boji proti terorizmu. Zintenzívime spoluprácu medzi našimi policajnými zložkami, spravodajskými inštitúciami a súdnictvom a budeme koordinovať tieto aktivity s Európskou úniou.

V tomto kritickom období histórie nesmieme stratiť zo zreteľa ani našu dlhodobú zodpovednosť, ani obrovské príležitosti, ktoré máme pred sebou.

Albánsko: Fatos Nano, predseda vlády

Bulharsko: Simeon Sasko-Coburský, predseda vlády

Chorvátsko: Ivo Sanader, predseda vlády

Estónsko: Juhan Parts, predseda vlády

Litva: Algirdas Brazauskas, predseda vlády

Lotyšsko: Indulis Emsis, predseda vlády

Macedónsko: Branko Crvenkovski, predseda vlády

Rumunsko: Adrian Nastase, predseda vlády

Slovensko: Mikuláš Dzurinda, predseda vlády